

VALOKEILA

XXVIX OULUN KANSAINVÄLISEN LASTEN- JA
NUORTENELOKUVIEN FESTIVAALIN VIRALLINEN
ÄÄNENKANNATTAJA

Tapaa Marjut Komulainen!

LUE LISÄÄ TAKASIVULTA!

PÄÄKIRJOITUS

Kutsu elokuvaan

Jälleen on aika elokuvan astua Valokeilaan, kun Oulun kansainvälinen lasten- ja nuortenelokuvienv festivaali tuo huikeita elämyksiä Oulun tummaan marraskuuhun. Jo viidettä vuotta peräkkäin Valokeila ja Valveen sanataidekouluun nuoret kriitikot seuraavat viikon tapahtumia ja kertovat ajatuksiaan tämän vuoden elokuvatarjonnasta.

Yksi mahtavimmista festarimuistoistamme on viime vuodelta, kun kävimme Kameleontti-ryhmämme kanssa katsomassa ruotsalaisen elokuvan *Unelmia*. Melko hurjan leffa-elämyksen kruunasi ohjaaja Ivica Zubakin tapaaminen Studioissa heti elokuvan jälkeen. Monelle kysymykselle löytyi vastaus, ja saimme kuulla kiinnostavia tarinoita taideteoksen taustalta.

Tänäkin vuonna katsojilla on oivallinen mahdollisuus tavata useita elokuva-alan ammattilaisia festari-viikolla. Ouluun saapuu kunniavieraaksi esimerkiksi italialainen ohjaaja Enzo D'alò sekä kotimaisten elokuvien ohjaajat Mari Rantasila, Marjut Komulainen ja Hanna Bergholm.

Parhaimmillaan elokuva on taianomaisen taiteenlaji: vain tunnissa parissa se avaa meille oven kokonaiseen maailmaan, joka voi naurattaa, itkettää, ravistella, puhdistaa, herättää muistoja ja uusia ajatuksia.

Nyt jos koskaan kannattaa kulkea kipin kapin elokuvaan. Näin laajaa kattausta ei saa Oulussa kuin kerran vuodessa!

ANNA ANTONEN JA KATI INKALA
Valokeila-lehden päätoimittajat
Valveen sanataidekouluun opettajat

VALOKEILASSA

Nostalgiaa ja härnäävä naapurin poika

Sanataideryhmä Kynäkirahti katsoi ensimmäisen Tiinalyhytelokuvan.

Tunnelma

”Lämmin, perinteinen ja leppoisaa katseltavaa. Mukavaa vaihtelua action-splatter-elokuvaan verrattuna.”

”Elokvassa oli koko ajan iloinen tunnelma, mikä oli hyvä asia. Joihinkin kohtauksiin, kuten pojan tippumiseen avantoon, olisi voinut lisätä hieman draamaa.”

”Tuli mieleen se paikka, missä mun pappa asuu, ja äidin vanhat valokuvat.”

Henkilöhahmot

”Hahmot olivat kuin muotista valettuja, määrätietoinen ja pikkuvanha päähenkilö, huolehtiva ja määrälelvä kotiäiti, rento isäpappa sekä härnäävä naapurinpoika, jolla onkin pieni ihastus Tiinaa kohtaan. Silti nämä stereotyyppit tekevät elokuvasta juuri niin nostalgisen, että sitä katsoo ilokseen.”

”Tiinan äiti oli pelottava, kun se näytti vihaiselta.”

Ajankuva

”Tiinan äiti oli tyranni! Ihme kun ei saman tien ripustanut tyttäntään korvista pyykkinarulle, raivosi joka asiasta. Tästä näkee, että muihin oli tiukempi kuri tai aikuiset vaan oli tylsempiä.”

”Vaatteet näyttivät kylmilta. Jaloissa oli vain pitkät sukat, kun ne pyöri lumihangessa.”

”Kuka lapsi menisi nykyään luis-telemaan hame päällä?”

Äänimaailma ja lavastus

”Puvustus ja lavastus onnistunutta.”

”Vaatetyylit, huoneet ja käyttäytyminen sopivat hyvin elokuvan aikakauteen.”

”Eteni ehkä hiukan töksähdel- len.”

”Musiikkia oli ehkä hieman liian paljon ja se tuntui hallitsevalta.”

Muuta

”Teemoja oli sopeutuminen ja näin, mutta kävisikö tosiaan noin helposti oikeassa elämässä? Toinen teema oli ehkä sellainen ihana 9-vee ihastumisdraamasäätämi-

nen.”

”Aika samanlainen kuin kirja.”

”Ihan mielenkiintoinen, suunnattu kuitenkin lapsille, ei teineille.”

SANATAIDERYHMÄ KYNÄKIRAHTI

Tiina-elokuvien esitykset:

Ma 15.11. Valvesali, vapaa pääsy
klo 19.00 Tiina2

To 18.11. Studio, vapaa pääsy
klo 15.00 Tiina1
klo 17.00 Tiina2

KIRJA-ARVIO

Villikko

Anni Polva: *Tiina-kirjat 1956 - 1986*. AAK/Karisto.

Anni Polvan *Tiina*-kirjat sijoittuvat 1950-luvun Tampereen maisemiin. Sarja kertoo hyväsydämisestä poikatytöstä nimeltään Tiina. Monissa kirjoissa hän on kotonaan, mutta on myös kirjoja, joissa hän on muualla, yleensä mummolassa tai joskus retkellä.

Kaikissa kirjoissa ei ole selkeää juonta, esimerkiksi *Tiinassa*, mutta on myös kirjoja, joissa on juoni, esimerkiksi *Tiina ei pelkää*. *Tiina*-kirjat sopivat hyvin alakouluikäisille, mutta myös vanhemmille.

Monet nykyiset aikuiset ovat lukeneet *Tiinat*, ja minäkin aloitin niiden lukemisen äitini suosituksesta. Tämä ei kuitenkaan ole huo-

nouden merkki. *Tiinoissa* on hyvää iloisuus ja raikkaus, mutta joskus Tiinan äidin henkilöahmo on ärsyttävä, koska hän on niin tiukka.

Teksti ei ole kovin pientä, eivätkä luvut kovin pitkiä, joten *Tiina*-kirjat ovat nopealukuisia. On hyvä lukea välillä kotimaistakin tyttökirjallisuutta.

AINO PÖYKKÖ
SANATAIDERYHMÄ KYNÄKIRAHTI

Merikapteeni- haaveista ohjaajantuoliin

Sanataideryhmä Kynäkirahvi haastatteli ohjaaja-käsikirjoittaja Marjut Komulaista.

1) Oletko pienestä pitäen halunnut elokuvaohjaajaksi?

Halusin näyttelijäksi, ja valmistuinkin teatterikoulusta näyttelijäksi, v.-77. Olin kuitenkin jo lukiossa tehnyt kaveriporukan kanssa lyhytelokuvia 8 mm:n ja 16 mm:n kameroilla. Ja se työ alkoi kiinnostaa. Elokuvaohjaajaksi olen tullut työn kautta. Jossain vaiheessa lukiossa ajattelin myös merikapteenin uraa.

2) Mitkä ovat mielestäsi käsikirjoittajan ja ohjaajan tärkeimmät ominaisuudet? Onko joistakin omista luonteenpiirteistäsi ollut hyötyä ammatissa?

Käsikirjoittajan tärkein ominaisuus mielestäni on kyky kertoa tarinoita ja kyky olla yksin, mutta myös kyky ottaa vastaan kommentteja ja muutosehdotuksia. Ohjaajan tärkein ominaisuus on kyky tahtoa. Lisäksi suuri paineensietokyky, huumorintaju, kyky lukea ihmisten mielenliikkeitä ja pitkäpinnaisuus ovat luonteenpiirteitä, joita tarvitaan. Molemmissa ammateissa myös hyvä rytmitaju

on tärkeää.

3) Mikä on elokuvaohjauksen kultainen sääntö?

Koskaan ei saa unohtaa, että näyttelijä on elokuvan sielu. Elokuvat kertovat ihmisistä.

4) Poikkeako tv-elokuvien ja minisarjojen ohjaaminen jotenkin kokoillan elokuvien ohjaamisesta?

TV:ssä budjetti on yleensä pienempi, mikä vaikuttaa ryhmän kokoon ja kuvauspäivien määrään. Muuten TV-elokuvan teko ei poikkea pitkän elokuvan tekemisestä. Minisarjoissa täytyy myös pitää mielessä, että jokaisen osan tulee muodostaa kokonaisuus, jossa on kaari.

5) Mikä innoitti sinut käsikirjoittamaan Tiina-kirjat elokuviksi?

Pidin lapsena Tiina-kirjoista. Tiina on minusta kiinnostava henkilö-hahmo. Lisäksi muutkin kirjojen henkilöt ovat kiinnostavia, ja henkilöiden väliset suhteet luovat hyviä tilanteita.

6) Millaista Tiinalyhytelokuvien ohjaaminen oli?

Ohjaaminen oli hauskaa. Meillä oli hyvä ryhmä ja näyttelijät. Kuvasimme sarjaa puoli vuotta. Viimeiset osat kuvattiin kesällä Ruovedellä, jolloin asuimme camping-alueen mökkikylässä ja iltaisin pidimme lettukestejä nuotion äärellä. Lapsinäyttelijöiden kesken vallitsi todella hyvä henki.

7) Kuka on oma lempiohjaajasi ja mikä on lempielokuvasi?

Lempiohjaajia on monta, mutta jos yksi pitää nimetä, niin Chaplinin elokuva "Kultakuume" on ehdoton.

SANATAIDERYHMÄ KYNÄKIRAHVI

Marjut Komulainen on tavattavissa to 18.11. klo 17 Studioissa, missä esitetään hänen Tiina-sarjaansa.

Maailmanympärysmatkalla

Festivaalin ohjelmistossa nähdään elokuvia kaikenikäisille lapsille ja nuorille 3-vuotiaista ylöspäin. Nuorille suunnattu Kasvukipuja-sarja on laajempi ja monipuolisempi kuin koskaan, ja erityisesti nuortenelokuvia on muutenkin reilusti mukana.

Tarjoamme tänä vuonna melkoisen maailmanympärimatkan: elokuvissa pääsee useimpien Euroopan maiden lisäksi Argentiinaan, Japaniin, Indonesiaan, Intiaan, Nepaliin ja Iraniin. Ensimmäisen kerran festivaalin historiassa on tarjolla syyrialainen elokuva.

Avajaiselokuvana maanantaina 15.11. nähdään intialainen I am Kalam. Tänä vuonna festivaalilla on tarjolla suomalaisia uusia pitkiä elokuvia peräti neljä kappaletta: Risto Räppääjä ja polkupyörävaras, Muumi ja punainen pyrstötähti, Sisko tahtoisin jäädä ja Sukunsa viimeinen.

MARJO PEKONEN

29. Oulun kansainvälinen lasten- ja nuortenelokuvien festivaali 15. - 21.11.2010
<http://www.oulunelokuvakeskus.fi/lef>

TOIMITUS

Päätoimittajat: Anna Anttonen ja Kati Inkala

Toimitus: Anne Karppanen, Minna Kemppainen, Martta Tynjälä, Siina-Elina Sipilä, Hanna Spets, Viivi Huttunen, Maria Muilu, Annukka Rytty, Aino-Sofia Koirikivi, Aino Pöykkö, Iida Tervo, Marjo Pekonen
Taitto: Henna Toppi
Julkaisija: Valveen sanataidekoulu, Oulun kansainvälinen lasten- ja nuortenelokuvien festivaali
Painos: 400 kpl

Lisätietoja:
www.oulunelokuvakeskus.fi/lef

KIRJA-ARVIO

Maalaiselämän monet ilot

Anni Polva: *Tiinan ampiaiskesä*. 1971. AAK/Karisto.

Nuoren Tiina-tytön vaiheikkaasta kesälomamatkasta mummon luo maaseudulle kertova *Tiinan ampiaiskesä* on Anni Polvan Tiina-sarjan kuudesta osasta, jossa huoleet uuteen kaupunkiin ja tyttöporukoihin sopeutumisesta ovat väistymässä poikien ja pusujen tieltä.

Tiina ja Juha polkevat pakoon

lähestyvää koulun alkua Tiinan mummolaan, eikä ensimmäisestäkään päivästä selvitä kummelluksitta. Kaikenlaiset arkiset ongelmat mekon tahrineista lehmänlajista alkaen seuraavat toisiaan kaatuviin dominojen tavoin; ensimmäisen pulman ratkaisu aiheuttaa seuraavan, ja näin jatkuu ilman taukoa aina loppuun saakka.

Tarina porskuttaa eteenpäin juonettomana, mutta yhtenäisenä lievästä kuvauksen kankeudesta huolimatta. Ajoittaiset huumorinpilkahdukset parantavat muuten

pinnalliselta ja silotellulta vaikutavaa miljöötä ja henkilöhahmoja, mutta suuri osa nuoremmille suunnatusta hauskutuksesta jää vain sanoiksi paperille.

Polva onnistuu kuitenkin hipaisemaan pintaa syvemmälle: Tiinan ja Juhan välinen ystävyys sen eri väreissä on uskottavaa ja kaunis-telematonta.

IIDA TERVO
SANATAIDERYHMÄ KYNÄKIRAHVI